ଶ୍ରୀମତୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବୀ

ବନାମ

ସତ୍ୟ ନାରାୟଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଅଗଷ୍ଟ 9, 1994

[ପି. ବି. ସାୱନ୍ତ ଏବଂ ଏସ୍. ମୋହନ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତା 1860 - ଧାରା 494 - ଦ୍ୱିବିବାହ - 'ସପ୍ତପଦୀ' ହିନ୍ଦୁ ବିବାହର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ରୀତି - ପ୍ରମାଣର ଅନୁପସ୍ଥିତି - ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହର ସତ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ - ଅନୁଚ୍ଛେଦ 142 - ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତା, 1860 - ଧାରା 494 - ଦ୍ୱିବିବାହ - ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହର ସତ୍ୟତା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନାହିଁ - ଆରୋପିତ ଦ୍ୱିତୀୟ ପତ୍ନୀଙ୍କ ସହ ରହୁଥିବା ସ୍ୱାମୀ - ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟ ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ - ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ।

ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦ୍ୱିବିବାହ ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା IPCର ଧାରା 494 ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ଅଟେ । ବିଚାରଣ ଅଦାଲତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହର ସତ୍ୟତା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଅଭିଯୋଜନ 'ସପ୍ତପଦୀ' ପ୍ରମାଣିତ କରିନଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ଯେ ଅପିଲ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲା ନୁହେଁ । ଏହି ବିବାଦୀୟ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ।

ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲରେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦିଓ 'ସପ୍ତପଦୀ' ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନାହିଁ, ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହର ସତ୍ୟତା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଅଛି ଏବଂ ଅଭିଯୋଗ ଆଣିବା ପାଇଁ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ଅଟେ । ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଯୁକ୍ତି ବାଢିଥିଲେ ଯେ ଏହା 'ସପ୍ତପଦୀ' ଅଟେ ଯାହାକି ଏକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ରୀତି ହୋଇଥିବାରୁ ବିବାହର ବାସ୍ତବତାକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରେ, ଏବଂ ଏହିପରି ଏକ ରୀତିର ପ୍ରମାଣ ବିନା, ଦ୍ୱିବିବାହ ପାଇଁ ଏକ ମାମଲା ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ମାମଲାର ଫଏସଲା କରି, ଏହି ଅଦାଲତ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ: 1.1.'ସପ୍ତପଦୀ' ରୀତିର ପ୍ରମାଣର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହର ସତ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । [493-G]

କନୱଲ ରାମ **ବନାମ** *H.P. ପ୍ରଶାସନ,* **AIR (1966) SC 614 ଏବଂ** *ପ୍ରିୟା ବଲ* **ବନାମ** *ସୁରେଶ ଚନ୍ଦ୍ର,* **AIR (1971) SC 1153 ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।**

1.2.ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ସ୍ୱାମୀ-ସ୍ତ୍ରୀ ଭାବେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 4 ଙ୍କ ସହ ରହୁଛନ୍ତି । କେବଳ ଏଥିପାଇଁ ଯେ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 494 ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହର ସତ୍ୟତା ପ୍ରମାଣ କରିବାର ସ୍ଥିତିରେ ଅପିଲକାରୀ ନାହାଁନ୍ତି, ତାହାର ଅର୍ଥ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ଅସୁବିଧାରେ ଛାଡ଼ିନେବା ଉଚିତ୍ । ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 142 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଯାହା ତାଙ୍କ ବିଷାଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନରେ କିଛିଟା ଆଶ୍ୱାସନା ଆଣିବ ।ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 25,000 ଟଙ୍କାର କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । [493-H; 494-A-B]

ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା: ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 314/1981 ।

S.B. ଫୌଜଦାରୀ ଅନୁମତିରୁ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 107/1978 ରେ ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 18.7.78 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଗୁଡୱିଲ ଇଣ୍ଡିଭର ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଷ୍ଣୁ ମାଥୁର ଏବଂ ବି. ଏସ୍. ଜୈନ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମୋହନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ I.P.C.ର ଧାରା 494 ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷାରୋପ କରାଯାଇଥିଲା, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 7 ଙ୍କୁ I.P.C.ର ଧାରା 109 ସହ ପଠନ କରାଯାଉଥିବା ଧାରା 494 ଅଧୀନରେ ଦୋଷାରୋପ କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା ଙ୍କ ଉପରେ 2-6 ଏବଂ 8-9 ଙ୍କୁ I.P.C.ର ଧାରା 120 B ସହ ପଠନ କରାଯାଉଥିବା ଧାରା 494 ଅଧୀନରେ ଦୋଷାରୋପ ଲଗାଯାଇଥିଲା । ବିକାନେରସ୍ଥିତ ନ୍ୟାୟିକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ନିକଟରେ ଏହି ବିଚାର ହୋଇଥିଲା । ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ

ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ (ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1) ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହର ସତ୍ୟତା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଅଭିଯୋଜନ 'ସପ୍ତପଦୀ' ପ୍ରମାଣିତ କରିନଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ଅପିଲ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲା ନୁହେଁ । ଏହିପରି, ବିବାଦୀୟ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ 18.7.1978 ତାରିଖର ବର୍ତ୍ତମାନର ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିଲା । ଆମ ନିକଟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇଥିବା ଏକମାତ୍ର ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଉଛି ଯେ ଯଦିଓ 'ସପ୍ତପଦୀ' ଏକ ତଥ୍ୟ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନାହିଁ, ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହର ସତ୍ୟତାକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଅଛି । ଏହି ବିବାହକୁ ଦେଖିଥିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ଅଛନ୍ତି । ଦୋଷାରୋପ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ଅଟେ । ଯଦି ବାସ୍ତବରେ ବିବାହ ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ, ପବିତ୍ର ଅଗ୍ନି ଆଗରେ ସାତ ଥର ପରିକ୍ରମା ଉପରେ 'ସପ୍ତପଦୀ' ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନୀତିକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଭୁଲ୍ ଅଟନ୍ତି ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଅନୁରୋଧ କରିବେ ଯେ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତମାନେ ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତିକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ତର୍ଜମା କରିଛନ୍ତି । ଏହା 'ସପ୍ତପଦୀ' ଅଟେ ଯାହା ଏକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ରୀତି ହୋଇଥିବାରୁ ବିବାହର ବାସ୍ତବତାକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରେ । ଏପରି ଏକ ରୀତିର ପ୍ରମାଣ ବିନା, ଦ୍ୱିବିବାହ ପାଇଁ ଏକ ମାମଲା ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆମେ ପ୍ରମାଣଗୁଡ଼ିକୁ ଯତ୍ନର ସହ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଛୁ ।PW2 ରୁ PW5 ଙ୍କର ପ୍ରମାଣ ବିବାହର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ରୀତି, ଯଥା 'ସପ୍ତପଦୀ'କୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରେ ନାହିଁ ।

କନୱଲ ରାମ ବନାମ *H.P. ପ୍ରଶାସନ,* AIR 1966 SC 614 ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ନିମ୍ନମତେ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି:

> "ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏହି ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ପ୍ରମାଣ କୁବ୍ରା ଏବଂ କନୱଲ ରାମଙ୍କ ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିବା କୁହାଯାଇପାରିବ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ଆମେ ଭାବୁଛୁ ଯେ ଏହି ଯୁକ୍ତି ଯଥାର୍ଥ ଅଟେ । *ଭାଉରାଓ ଶଙ୍କର ଲୋଖଣ୍ଡେ* ବନାମ *ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ,* ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 178/1963, ଅପ୍ରକାଶିତ; (ଯେହେତୁ AIR (1985) SC 1564ରେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି) ମାମଲାରେ, ଏହି ଅଦାଲତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାର ବିଧିବତ୍ ପାଳନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ରୀତି ପାଳନ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏନାହିଁ, ଏକ ବିବାହ

ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନଥାଏ । ବିବାହ ସମାରୋହକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ ଡକାଯାଇଥିବା ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ରୀତିଗୁଡିକ ପାଳନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ ସେହି ପ୍ରମାଣ ଦୋଷସିଦ୍ଧିକୁ ଯଥାର୍ଥ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ବିଚାରଣ ଅଦାଲତ ମଧ୍ଯ ସମାନ ମତ ପୋଷଣ କରିଥିଲେ । ବିଦ୍ୱାନ ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ ଏକ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ନେଇଥିବା ପରି ମନେ ହେଉନାହିଁ ।

ତଥାପି, ବିଦ୍ୱାନ ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ ବିଚାର କରିଥିଲେ ଯେ ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ବିବାହ ରୀତିଗୁଡିକ ବିଷୟରେ ପ୍ରମାଣ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ଥିଲା ଯାହା ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବ । ସେ ପ୍ରଥମେ ଅପିଲକାରୀ କନୱଲ ରାମଙ୍କ ବିବୃତି ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯେ ସେ କୁନ୍ତାଙ୍କ ସହ ଯୌନ ସମ୍ପର୍କ ରଖିଥିଲେ ।"

ପ୍ରିୟା ବଳ ବନାମ *ସୁରେଶ ଚନ୍ଦ୍ର,* AIR (1971) SC 1153 ମାମଲାରେ ସମାନ ନୀତି ନିମ୍ନରେ ଦୋହରାଯାଇଛି:

"ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମଜୁମଦାରଙ୍କ ମତରେ, ଯେତେବେଳେ ଥରେ ପୁରୋହିତ ପ୍ରମାଣ ଦିଅନ୍ତି ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ସନ୍ଧ୍ୟା ରାଣୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି, ଏହା ଅନୁସରଣ କରେ ଯେ ଏକ ବୈଧ ବିବାହ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସମସ୍ତ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ରୀତିଗୁଡିକୁ ପାଳନ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଯେତେବେଳେ ଏହା ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରମାଣ ଥାଏ ଯେ ଏକ ତଥ୍ୟ ଭାବରେ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି । ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମଜୁମଦାର ଆମକୁ ବିଭିନ୍ନ ଇଂଲଣ୍ଡର ନିର୍ଣ୍ଣୟଗୁଡିକ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହେବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କେତେକ ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ଏକ ଅନୁମାନ କରାଯାଇଛି ଯେ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆମ ମତରେ, ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଧୃତ ସେହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ କାରଣ ଉଭୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡିକ ଦ୍ୱାରା ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ଥିତି ସ୍ଥିର ହୋଇଛି । ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ହିନ୍ଦୁ ବିବାହର ସର୍ତ୍ତଗୁଡିକ ସ୍ଥିର କରିଛି । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ ଯେ ଖଣ୍ଡ (i) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ

ହେଉଛି, ଯେ ବିବାହ ସମୟରେ ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ଜୀବନସାଥୀ ଜୀବିତ ନାହାନ୍ତି । ହିନ୍ଦୁ ବିବାହ ପାଇଁ ରୀତିଗୁଡିକ ସହିତ ଜଡିତ ଧାରା 7 ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା:

"ଧାରା 7 - ଏକ ହିନ୍ଦୁ ବିବାହ ପାଇଁ ରୀତିଗୁଡିକ ।

(1) କୌଣସି ପକ୍ଷର ପାରମ୍ପାରିକ ରୀତିନୀତି ଏବଂ ସମାରୋହ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ହିନ୍ଦୁ ବିବାହ ପାଳନ କରାଯାଇପାରେ ।

(2) ଯେଉଁଠାରେ ଏହିପରି ରୀତିନୀତି ଏବଂ ସମାରୋହରେ ସପ୍ତପଦୀ (ଅର୍ଥାତ୍ ପବିତ୍ର ଅଗ୍ନି ସମ୍ମୁଖରେ ବର ଏବଂ କନ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମିଳିତ ଭାବରେ ସାତଥର ପରିକ୍ରମା) ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ସପ୍ତମ ପରିକ୍ରମା ସରିଲା ପରେ ବିବାହ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ପାଳନୀୟ ହୋଇଯାଏ ।

ଆମେ ଦର୍ଶାଇଛୁ ଯେ ଆମ ନିକଟରେ ଥିବା ମାମଲାରେ ଉଭୟ ପକ୍ଷ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ପାଇଁ ହୋମ ଏବଂ ସପ୍ତପଦୀ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ରୀତିନୀତି ଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ରୀତିନୀତି ସମ୍ପାଦନ ବିଷୟରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ପକ୍ଷମାନେ ଏହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରମାଣ କରିନାହାଁନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ ଏପରି କୌଣସି ପ୍ରଥା ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଯାହା ଅଧୀନରେ ଏହି ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ରୀତିନୀତି ପାଳନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ଶେଷରେ, ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛୁ ଯେ ଉଭୟ ବିଜ୍ଞ ଦୌରା ବିଚାରପତି ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସନ୍ଧାନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ହୋମ ଏବଂ ସପ୍ତପଦୀ ବିବାହ ପାଇଁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ରୀତିନୀତି ଅଟେ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତା ସନ୍ଧ୍ୟା ରାଣୀଙ୍କୁ ବିବାହ କରିଥିବା କୁହାଯାଇଛି, ଏହି ଦୁଇଟି ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ରୀତି ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିବାର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । (ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

ଏହି ମାମଲାରେ ସ୍ଥିତି ସମାନ ଅଟେ । ଏପରି ଏକ ରୀତିର ପ୍ରମାଣର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହର ସତ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଯଦିଓ ଆମେ ଉପରୋକ୍ତ ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ହୋଇଛୁ, ସ୍ୱାମୀ-ସ୍ତ୍ରୀ ଭାବେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 4 ଙ୍କ ସହ ରହୁଛନ୍ତି ।

କେବଳ ଏଥିପାଇଁ ଯେ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 494 ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହର ସତ୍ୟତା ପ୍ରମାଣ କରିବାର ସ୍ଥିତିରେ ଅପିଲକାରୀ ନାହାଁନ୍ତି, ତାହାର ଅର୍ଥ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ଅସୁବିଧାରେ ଛାଡିଦେବା ଉଚିତ୍ । ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 142 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଯାହା ତାଙ୍କ ବିଷାଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନରେ କିଛିଟା ଆଶ୍ୱାସନା ଆଣିବ । ତେଣୁ, ଆମେ କ୍ଷତିପୂରଣର ପରିମାଣ 25,000 ଟଙ୍କା କରିଛୁ, ଯାହା ଆଜିଠାରୁ ଆଠ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପଇଠ କରାଯିବ ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲକୁ ଉପରୋକ୍ତ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଫଏସଲା କରାଯାଇଛି ।

ଏ. ଜି. ଅପିଲର ଫଏସଲା ହୋଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ